

Veldwerkcommissie

In het volgende stukje treft u een overzicht van de veldwerk-activiteiten aan die de Vogelwerkgroep dit voorjaar organiseert. Maar voordat u kunt lezen waar u allemaal aan mee kunt doen, willen we de plaats en functie van de veldwerkcommissie toelichten. Zeker mensen die nog niet zo lang lid zijn van de VWG zullen zich ongetwijfeld wel eens afvragen waarom en door wie ze steeds opgeroepen worden om zich in te zetten voor het veldwerk. Wel, de naam van de VWG geeft het al aan: we zijn een vogelwerkgroep. Dit houdt in, dat de vereniging -volgens de statuten- onder meer het beoefenen van de vogelstudie van de in het wild levende vogels, alsmede het verrichten van onderzoek op dit gebied ten doel heeft. Wanneer we over gegevens ten aanzien van de vogelstand in onze regio beschikken, kan een ander belangrijk verenigingsdoel nagestreefd worden: het beschermen van de natuur in het algemeen en de bescherming van de in het wild levende vogels in het bijzonder. Hiermee staat de veldwerkcommissie in verband met de natuurbeschermingscommissie en indirect met de PR-commissie.

Met name het inventariseren van broedvogels in bepaalde gebieden heeft belangrijke waarde, omdat het ons enerzijds informatie verschaft over de aantalsontwikkeling van bepaalde soorten en anderzijds over de waarde van de broedgebieden. Waar veel vogels tot broeden komen, zijn de omstandigheden blijkbaar goed, want veel soorten stellen hoge eisen aan de plaats waar ze zich als broedvogel vestigen. Als we gegevens hebben over de aantallen broedvogels van bedreigde gebieden staan we sterker in onze acties om deze gebieden te behouden. Zo vormden de gegevens die we hadden over de aantallen broedvogels in de Hekslootpolder een belangrijke basis in de strijd om het behoud van deze fraaie polder en trachten we nu onze kennis omtrent de broedvogelstand rond Ruigoord aan te wenden om de vernietiging van dit waardevolle gebied tegen te gaan. Ook is het belangrijk de aantalsontwikkeling van de broedvogels in de gaten te houden. Nu zegt deze ontwikkeling binnen een regio nog niet zo heel veel over het wel en wee van een soort. Daarom werken we mee aan het landelijke onderzoek om op een langere termijn op nationaal niveau de 'trends' in het aantalsverloop vast te kunnen stellen. Daartoe worden onze gegevens gebruikt voor projecten als het BMP en het BSP van de Samenwerkende Organisaties VogelOnderzoek Nederland (SOVON). SOVON organiseert allerlei vogeltellingen ten behoeve van de natuurbescherming in Nederland. Hierdoor leveren onze inspanningen ook een bijdrage aan de vogelbescherming in ons land. Een ander voorbeeld van het nut van onze tellingen is de jaarlijkse watervogeltelling. Hiermee verkrijgen we waardevolle

informatie over hoeveel watervogels in welke gebieden zitten. Omdat deze telling internationaal is kunnen van sommige soorten goede populatiegrootte-schattingen gemaakt worden en wordt tevens zichtbaar welke gebieden van levensbelang zijn voor watervogels.

Een ander type onderzoek is het registreren van de vogeltrek, zowel over zee als over land. Naast het feit dat het voor jezelf heel leerzaam en spannend is om trek te tellen, is het ook nuttig omdat ook deze gegevens samengevoegd worden met tellingen van andere posten in Nederland, waardoor steeds meer mysteries rond de vogeltrek opgelost kunnen worden. Nog een voorbeeld van dergelijke kennisvergaring is het fenologie-onderzoek, waarbij geprobeerd wordt jaarlijks de eerste data te bepalen waarop de zomervogels in ons werkgebied terugkeren. Een leuk en eenvoudig onderzoek, omdat je er niet speciaal voor op pad hoeft. Je merkt immers als je buiten bent vanzelf de eerste zingende Tjiftjaf op.

De veldwerkcommissie houdt zich bezig met het organiseren van zulk onderzoek in Zuid-Kennemerland. We pogen hierdoor een inzicht te krijgen in het voorkomen van vogels in onze regio en deze kennis voor bepaalde doelen, zoals natuurbescherming op regionaal en nationaal niveau, toe te passen.

Het is inderdaad waar, dat voor een groot deel van bovengenoemde activiteiten een behoorlijke vogelkennis vereist is. De gegevens moeten een hoge mate van betrouwbaarheid bevatten, omdat ze anders minder geschikt zijn om bijv. ingezet te worden voor de natuurbescherming. Daarom doen we altijd een beroep op vogelaars die al over aardig wat kennis beschikken; over vogels zelf en over de wijze van onderzoek. Maar dat wil niet zeggen dat minder deskundige en minder ervaren mensen zich niet aangesproken hoeven te voelen. We proberen namelijk om ook een stuk opleiding te geven door hen met mensen op pad te laten gaan die wel over de nodige deskundigheid en ervaring beschikken. Met het oog op de continuïteit van het onderzoek (èn dus de continuïteit van de bescherming) is het noodzakelijk dat kennis wordt overgedragen en er nieuwe menskracht ingezet kan worden.

Op het ogenblik bestaat de veldwerkcommissie uit zeven leden:

- Frank Alink (weidevogelinventarisaties)
- Henk Boersbroek (fenologie)
- Bert Jan Bol (vogelonderzoek in de Haarlemmermeer)
- Hans Groot (overig broedvogelonderzoek en landtrektellingen)
- René Olivier (Huiszwaluw-onderzoek)
- Anja Stooker (Huiszwaluw-onderzoek)
- Piet van Vliet (water- en roofvogeltelling)

De veldwerkcommissie vergadert vier maal per jaar. De gehele organisatie van de veldwerkactiviteiten wordt dan besproken.

Naast jaarlijks terugkerende tellingen wordt er nagedacht over nieuwe tellingen. Vooral het onderzoek ten behoeve van de Avifauna heeft de laatste vergaderingen veel aandacht gekregen. In dit boek wordt alles weergegeven wat we de laatste 10 jaar verzameld hebben op het gebied van vogels in onze regio. Het behoeft weinig betoog dat dit een zeer waardevol historisch document zal worden!

Tot zover deze korte toelichting op het functioneren van de veldwerkcommissie. Hopelijk zal duidelijk zijn, dat het belangrijk is te blijven vastleggen waar en hoeveel vogels in onze regio zitten. U kunt zich altijd tot iemand van de commissie wenden als u nadere informatie wilt of als u zich wilt opgeven voor het verrichten van veldwerk (het adres en telefoonnummer van de voorzitter van de commissie staan in de colofon van Fitis).

Tenslotte, wanneer u zich niet wilt vastleggen door u aan te melden voor bepaalde tellingen, maar liever vrijblijvend wilt vogelen, dan kunt u toch ook uw bijdrage leveren door uw waarnemingen door te geven aan de waarnemingenarchivaris. Ook dan helpt u mee met het bijhouden van de vogelstand in de regio.